

Nom del castell: Besora de Navès
Data de construcció: X
Municipi: Navès
Comarca: Solsonès
Altitud: 840 m
Coordenades: E 1.599514 N 42.029305
(Geogràfica - ETRS89)
Com arribar-hi: des de Solsona o Olius prendre la carretera C-26 que du a Berga, i entre els Km 114 i 115 cal agafar la pista en bon estat que va a Busa, i en uns 3 Km arribarem al castell.

El castell de Besora, fou construït al cim d'un serrat a la Vall de Lord entre Navès i la serra de Busa. Des del castell, situat a uns 840 m d'altitud, podem albirar una bona part del baix Solsonès i més enllà. Per exemple, hi ha una bona relació visual amb el Castellvell de Solsona.

Història

El Solsonès, terra fronterera, s'organitzà en termes de castells. Així, als contraforts de les serres de Busa i de Querol, els tres castells principals que, junt amb d'altres de petits, controlaven l'accés a les valls del riu Aigua d'Ora, del riu

Cardener i de la riera de Lladurs, eren els castells de Navès (968), Besora (982) i Lladurs. Per tant, Besora fou un dels castells de la frontera cristiana en l'ocupació musulmana. A finals del segle IX, Guifré el Pilós va establir posicions a Cardona, a Osona, al Berguedà i a la Vall de Lord. La frontera del comtat passava pel nord de Solsona segurament pel terme de Besora.

El lloc de Besora surt esmentat a l'acta de consagració de la Seu d'Urgell del segle IX. Segons Joan Coromines, aquest és un dels pocs topònims del Solsonès d'origen bascoide (Protobasc). L'any 982, ja surt esmentat en un document un «*chastro Besora*» situat al comtat d'Urgell. L'any 1128 n'era senyor Pere de Besora, el qual, amb la seva muller Berenguera, féu en aquella data l'establiment d'un mas. El darrer dels senyors de la casa de Besora fou Berenguer que féu testament l'any 1273, establint que el castell de Besora i els feus que tenia a la vall de Lord i a Clariana havien d'ésser venuts pels seus marmessors.

L'any 1312, trobem que Ramon de Jorba ven al paborde de Solsona les castlanies de Besora i de Navès. La fortificació de Besora consta també,

Castell de Besora.
Fotos de Jordi
Gironès.

planta rectangular situada a l'extrem de tramuntana. Té una amplada de 4,90 m i una llargada de 6,50 m. A l'extrem meridional hi ha una altra torre, també de planta rectangular i potser coetània de la primera, amb una longitud de 6 m i una amplada de 4,90 m. La tercera construcció fa de nexa de les dues esmentades, d'unes mides de 10 per 6 m.

Pel que fa a l'aparell constructiu, els carreus de tot el castell solen ser ben tallats i escairats i bàsicament de mida semblant: uns 20-25 cm d'alt per 35-40 cm de llarg.

juntament amb molts d'altres, entre els castells inclosos al comtat de Cardona, creat l'any 1375.

Arquitectura

L'edifici actual té una longitud total d'uns 20 m i una amplada d'uns 6 m. L'alçada oscil·la entre els 8 i 11 m segons el lloc. S'hi observen tres elements: una primera construcció és la torre de

Extret de *Catalunya Romànica*, vol. XIII *El Solsonès La Vall d'Aran*. Barcelona: Enciclopèdia Catalana, 1987, p. 194-195. ISBN 84-7739-013-4. i de [http://ca.wikipedia.org/wiki/Castell_de_Besora_\(Solsonès\)](http://ca.wikipedia.org/wiki/Castell_de_Besora_(Solsonès))

Elena Fàbregas i Corts
Jordi Gironès i Vilardebò
Abril de 2014

